

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvum Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censvris Ecclesiasticis, Aliisque Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Decisiones Casvum Conscientiæ Ex Doctrina Consiliorvm Martini Ab Azpilcveta Doctoris Nauarri collectæ, & iuxta librorum iuris Canonici dispositionem in suos Titulos distributæ

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

38 Beneficium simplex per alterius incompatibilis assecutionem, quando vacat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13903

DECISIO XXVII.

Ex conf. 27. alias 13.

27 **B**eneficium omne simplex sufficiens, cum alio quocumque etiam simplici, & paruo, quoad ipsum qui habet illud incompatible est, ex Cōc. Trid. sess. 24. c. 17. de ref. & peccat mortaliter vtrumque retinens, Glo. recept. in c. dudum 2. de elect. non tamen vacat primum ipso iure per ascensionem alterius incompatibilis, nisi sit vniforme sub eodem tecto c. literas de concess. præb. & cle. fin. de præb. cogi tamen potest per sententiam alterum eorum relinquere.

DECISIO XXVIII.

Ex conf. 27. alias 15.

28 **C**um omne beneficium ecclesiasticum habens iurisdictionem spiritualem in foro interiori, vel exteriori sit & vere dicatur beneficium curatum, c. dudum 2. de elect. & dignitas ex Inn. & Pan. in c. de multa, de præb. consequenter habens duas abbatias exemptas, & talem iurisdictionem habentes, beneficia habet incompatibilia, (licet non habeant parochias) & residentiam personalem requirunt; cum omne beneficium curatum, & etiam non curatum, si sit regulare, vt sunt Abbatie Monachorum nigrorum residentiam personalem requirunt; Clemen. Ne in agro, §. cæterum, & §. sanè. Ne cler. vel monac. Fel. in cap. cum omnes, de constit. Et sub dispositione Concilij Tridentini sess. 24. c. 17. de reform. quoad partem illam, qua disponit, ne cui in posterum plura beneficia conferantur, & etiam quoad partem illam qua vetat, ne habenti vnum beneficium, sibi non sufficiens, prouideri possit de beneficio personalem residentiam requirente, comprehenduntur.

DECISIO XXIX.

Ex conf. 28. alias 23.

29 **H**abens beneficium simplex, seu præbendam in aliqua ecclesia, & postea adeptus rectoriam alterius ecclesie, cui annexum est aliud beneficium simplex ecclesie primo dictæ, vtrumque sine Papæ dispensatione retinere non potest; Cum iura c. literas de concess. præb. & c. constitutus de refer. & c. cum multa, de constit. vbi que habentes duas præbendas in eadem ecclesia detinentur, etiam si alterum illarum haberet per annexionem ad dignitatem, quam habet, & prior ipso iure per adaptionem secunda vacare censetur.

DECISIO XXX.

Ex conf. 29. alias 24.

30 **C**anonatus, & dignitas etiam prima post Pontificalem post Concilium Tridentinum sess. 24. cap. 12. de ref. in diuersis ecclesijs, eo quod residentiam personalem requirant, & vnus in diuersis ecclesijs residere non potest, incompatibiles sunt quoad retentionem; ita scilicet, quod licet ipso iure non vacet vnum adaptionem alterius, tenetur tamen illorum quod maluerit relinquere; c. Præterea, de præben. In eadem vero ecclesia, etiam post dictum Concilium, non sunt incompatibiles, sed vtrumque sine vlla Papæ vel Episcopi dispensatione retineri potest. Nec ea incompatibilia reddit necessitas residendi, quia cum in eadem ecclesia consistant, potest quis in vtroque residere; Nec duo beneficia difformia eiusdem ecclesie sibi aliqui non repugnantia, vnquam incompatibilia fuerunt; Sin vero sibi ipsis essent repugnantia, ex eo nimirum quod incumberet aliquod onus faciendum eodem tempore, quo aliud illi repugnans incumberet alteri, vti que incompatibilia censenda erunt, arg. l. vbi repugnantia, ff. de regu. iur. & c. sollicitudinem, de appell. Omnia vero beneficia vniformia in vna ecclesia, seu sub eodem tecto, etiam si sint simplicia, aut duo Canonatus, aut duæ dignitates, aut duæ præbende, aut duo personatus, aut etiam duæ pensiones eiusdem speciei, ita incompatibilia sunt, vt ipso iure primum adaptionem secundi vacare censetur, cap. literas, de concess. præb. c. si. de præb.

DECISIO XXXI.

Ex conf. 30. alias 28.

31 **B**eneficium commendatum per cessationem Commendatæ, proprie non vacat, sed vacat vt prius ante commendam, & proinde manet affectum, & reservatum, ac manebat quando erat commendatum Gomez. de iuris. resig. q. 13. & de impet. benef. fam. q. 5.

DECISIO XXXII.

32 **Q**uamuis nemo plura beneficia in titulum habere potest, 21. q. 1. per totam. vnus tamen & idem vnum beneficium in titulum, & alterum in commendam habere potest, eo quod commenda proprie non dat titulum cap. qui duas, & c. relat. 21. q. 1. c. nemo deinceps, de elect. in 6.

DECISIO XXXIII.

Ex conf. 31. alias 14.

33 **L**icet pacifica possessio requiratur ad hoc, vt vacet alterum incompatible, non tamen illa sufficit, sed necessaria est adeptio tituli, ratione cuius illa fuit accepta: vnde si quis post obtentum vnum pacificum, vel litigiosum obtineat possessionem alterius incompatible, eo quod iuste putabat esse sibi ius in eo, quæsitum, & vere non erit non vacabit prius, immo ad illud sine alio nouo titulo redire poterit, c. si beneficia, de præb. in 6.

DECISIO XXXIV.

34 **S**icut beneficium incompatible prius obtentum, non habita pacifica possessio, si non sit in culpa habendi eam, nec per ipsum stetit quominus eam haberet non vacat per obtentionem alterius litigiosi. Ita beneficium incompatible litigiosum secundo adeptum, per possessionem pacificam de primo postea secutam, ipso iure vacare non censetur.

DECISIO XXXV.

Ex conf. 32. alias 18.

35 **B**eneficium simplex ecclesie parochialis per ascensionem pacificam & promotionem possessoris ad ecclesiam parochialem ipso iure non vacat: immo aut vt consuetudinis, aut statuti, aut episcopi dispensatione vtrumque obtineri potest; licet enim duo beneficia vniformia sub eodem tecto incompatibilia sunt, vt per adaptionem alterius alterum vacet; c. literas, de concess. præben. clem. fina. de præb. duo tamen beneficia difformia, qualia sunt ecclesia parochialis, & beneficium simplex illius, compatible sunt, & simul obtineri possunt, gl. in c. 1. de consuetud. in 6. lo. Andr. in d. c. literas.

DECISIO XXXVI.

36 **H**abens facultatem conferendi beneficia simplicia ecclesie sue perinde potest conferre beneficium, quod vacat per suam renunciationem, priuationem, vel promotionem ad ipsam ecclesiam, ac alia vacantia per mortuum, & renunciationem, ac priuationem aliorum.

TITVLVS XXXVII.

Ex conf. 33. alias 26.

37 **C**lausula illa *Dummodo non sint plura.* quam Datus imponere solet in dispensatione, qua Papa dispensat ad sacros ordines, & beneficia cum illegitimis dispensatis ab episcopo ad quatuor minores, & vnus simplex; hoc operatur, quod qui absque illa non poterat obtinere nisi vnum simplex; & primum, quod sibi conferetur; virtute huius obtinere poterit, & retinere quodecunque maluerit, modo duo simul non retineat.

DECISIO XXXVIII.

Ex conf. 34. alias 17.

38 **B**eneficium simplex per alterius incompatible, curatum, seu difformis etiam sub eodem tecto, vel alterius etiam simplicis & vniformis ascensionem, modo eo sit sub eodem tecto, ex eo, quod vtrumque personalem residentiam requirat, aut quia primum sit per se sufficiens vltimo in.

to iure antiquo, cap. referente, & ca. præterea, de præben-
aut etiam nouo Concil. Trident. sess. 7. c. 4. de refor. & sess.
24. cap. 17. de refor. regulariter ipso iure vacare non cen-
tur; præteritum cum pœna ipso iure non incuratur, nisi in
casibus a iure expressis gl. in c. vit. de iur. patro. Concilium
autem id expresse non dicit, & per tacitos intellectus iuris
correctio fieri non debet, gloss. in cap. cupientes, §. quod si
per viginti, de elect. in 6. immo Concilium in illo capite
quarto solum loquitur expresse de curatis incompatibili-
bus; & sine correctione iurium antiquorum intelligi com-
modè potest de Dignitate, & Personatu non curatis, ca. de
multa, de præben. & de simplicibus, & vniuersis eius-
dem ecclesiæ, c. literas, de concess. præb. & cle. si. eo. tit. Nec
vllam vacationem nouam ipso iure addere; sed veterem
confirmare Concilium voluit, & disponere quod benefi-
cia incompatibilia, quæ per vetus ius vacabant, etiam per
illud nouum ipso iure vacent.

DECISIO XXXIX.

Ex consil. 1. alias 5.

Duo beneficia simplicia obtinens in eadem ecclesia pa-
rochiali, pro quorum vno tenetur celebrare duas
Missas in mense in vno altari, & vnam pro alio in alio al-
tari, dummodo vnum non sufficiat ad honestam sustentationem
habentis, incompatibilia non sunt, c. gratia, de rescr. in
6. cle. gratia, tit. eo. Pan. in c. extirpanda, num. 33. de
præb. Quamuis enim duo beneficia simplicia vniuersalia,
vt duæ præbendæ, vel duæ canonice sub eodem testo in-
compatibilia sunt, c. literas, de concess. præb. de si. de præb.
diffinitio tamen, & dissimilia, vt sunt prædictæ Capella-
niæ & altaria, (cum habeant diuersa munera & onera, v-
num siquidem est in vno loco, & alterum in alio situm, &
vnum habet vnum onus, & alterum aliud) compatibilia
sunt, c. cum te, de rescr. c. olim, de re iudic. & c. 1. de consue.
in 6. quandoquidem ea beneficia vniuersalia sunt, quæ ad
vnum & idem officium sunt instituta.

DECISIO XL.

Ex consil. 36. alias 22.

Thesaurarius alicuius ecclesiæ, de alijs duabus Capel-
lanijs eiusdem ecclesiæ prouisus, quas alij Thesaurarij
ex consuetudine immemoriali tenere solebant, neque
illis neque Thesauraria est ipso iure priuata, si illa non sit
sufficiens ad honestam eius sustentationem; eo quod con-
suetudo rationalis, & legitime præscripta vim privile-
gij, & legis habet, c. si. de consuetu. & pluralitas beneficiorum,
non sint curata, vel Dignitates, vel Personatus, aut of-
ficia, c. de multa, de præb. aut beneficia vniuersalia, c. literas
de concess. præben. non est illicita ei, qui non habet vnum
beneficium sufficiens ad viuendum decenter; alioquin se-
cus, Gl. in c. dudum. 2. de elect. Trid. sess. 24. c. 17. de ref. vnde
consequenter Thesaurarius talis dictas capellanas, &
Thesaurariam tenere potest; modo Thesauraria ad decen-
tem eius sustentationem non sufficiat.

DECISIO XLI.

Ex consil. 37. alias 20.

Parochus, cui parochia tenuis viginti quatuor ducato-
rum non sufficit ad decenter viuendum duas Capel-
lanias tenues cum Episcopi dispensatione retinere potest,
nec aliquam propterea censuram incurrit; potestque Epi-
scopus capellanas prædictas beneficio curato vnire, c. si.
cut vnire, de excess. præl. ex Conc. Trid. sess. 27. c. 8. de refor.

DECISIO XLII.

Ex consil. 38. deest in Nouis.

Icet dispositio loquens generaliter, regulariter etiam
minimum includat, c. si proponente, de rescrip. & c. 2.
de appel. fallit tamen quando ratio, quæ in magno mili-
tat, non militat etiam in minimo, c. Etsi quaestiones, de si-
mon. vnde qui legi & dispositioni tempus duodecim an-
norum pro dignitate aliqua consequenda statuenti, bona fide
de accedente superioris auctoritate contraueniret, non est
peccati mortalis condemnandus, nec defectus minimus,
qualis est viginti circiter dierum, respectu temporis ma-

gni duodecim annorum est attendendus, cum parum, &
nihil æquiparentur. Bald. in Auth. præterea, cap. vnde vir,
& vxor.

DECISIO XLIII.

Ex consil. 39. deest in Nouis.

Redulitas, & probatio iusta, quod alicui beneficio
quadraginta annis per substitutos & vicarios serui-
tum sit, absentem a residentia personali in vtroque foro
excusat; quia verisimilia iuste credi possunt, cum contra-
ria non probantur, c. quia non est verisimile, de præsump.
& ad canonicam præscriptionem quadraginta anni suffi-
ciunt, c. de quarta, de præscr.

DECISIO XLIV.

Ex consil. 40. deest in Nouis.

Beneficiarius a sententia iniusta priuationis appellas
si secuto compromisso possessionem continuauerit,
in foro conscientie beneficium diuinitate non tene-
tur, & fructus eiusdem perceptos, & percipiendos tuta cō-
scientia retinere potest, modo ius bonum in illo beneficio
habere se credat; eo quod sententia priuationis per appel-
lationem suspenditur, DD. in rub. de appel. & l. 1. ff. eod. &
ita illa non obitante beneficiarius cum suo titulo, & pos-
sessione remanet, donec per aliam sententiam iustam spo-
liatur; iniusta vero sententia in conscientia non obligat, ex
Inn. in c. quia plerique, de immu. eccl. nec tempus appella-
tionis curante compromisso currit.

DECISIO XLV.

Ex consil. 41. alias 2. de parochijs.

Mulieris habitus domiciliu in vna parochia, & pa-
trientis in alia, vbi causa recreationis, belli, pestis, vel
alterius impedimenti habitabat ad aliquod tempus, ani-
mo reuertendi ad suum domiciliu cessante impedi-
mento, filius in illa parochia, vbi illa domiciliu habuit, natus
censetur ita vt in ea beneficium sibi debitum habere pos-
sit, Glo. in l. tale pactum, §. fin. ff. de pact. Bartol. & Bald. in
l. huiusmodi, §. legatum, ff. de leg. 1. sicut & parochianus
alicuius ecclesiæ intra parochiam suam mori iudicatur, li-
cet moriatur extra illam, vbi aliqua de causa prædictarum
manebat, cum animo reuertendi ad illam, sine voluntate
domiciliu mutandi, c. is qui, de sepul. in 6.

DECISIO XLVI.

Ex consil. 42. alias 30.

Possessio triennialis beneficij cum titulo colorato bo-
na fide, sine simonia, & violentia acceptum in vtro-
que foro titulum verum, & beneficium suum facit,
etiã si titulus non fuerit Canonicus, glo. antiqua Guil. de
Monte Ferato in reg. 33. cancell. Rebu. de pacif. possess.
amplia. 3.

DECISIO XLVII.

Irregularis vna de causa obtinens beneficium, & postea
factus irregularis alia de causa, impetrans commissio-
nem a Papa ad quandam, vt dispensaret super prima ir-
regularitate, cum retentione beneficij, & commissarius ha-
bens auctoritatem dispensandi super secunda, dispensat
cum illo super illa secunda, auctoritate quam habet, sine
illa commissione, & a prima virtute commissionis, cum
retentione beneficij; nihilominus beneficium illud in ire-
gularitate obtentum retinere non potest; cum commissio
Pape de dispensando super retentione dicti beneficij sub-
reptitia sit, eo quod tacita fuit alia irregularitas, qua ex-
pressa non fuisset tam facile facta commissio de benefi-
cio retinendo, & proinde nulla fuit; vnde nec commissari-
us virtute illius retentionem beneficij concedere potuit,
Arg. cap. postulasti, de rescrip. & Fel. ibid. cum ex nihilo ni-
hil effici possit, c. Non præstat, de reg. iur. in 6.

DECISIO XLVIII.

Ex consil. 44. alias 11. de verb. signif.

Quamuis accessus, & regressus differant, ita vt de vno
ad alium inferre non liceat, eo quod habens accessum
agat de iure omnino nouo querendo, habens autem
regressum iuridicum, de iure antiquo recuperando agat,
ita